

הלכות יבום וחליצה פרק ח

א. מי שקדש אחת משתי אחיות, ואין ידוע איזו מהן קדש, ומת, ולו אח אחד חולץ לשתיהן, כדי להתירן לאחרים. היו לו שני אחין: אחד חולץ לאחת מהן בתחלה; והשני מיבם לשניה על כל פנים אם זו היא שקדש אחיו, הרי יבם אותה, ואם אינה אשת אחיו, הרי נשא אשה משאר הנשים, ואחותה שהיתה אשת אחיו, כבר נחלצה.

ב. אבל לא ייבם האחת תחלה שמא האחרת היא אשת אחיו, ונמצא שנשא קרובת זקוקתו; קדמו שני האחים, וכנסו שתי היבמות אין מוציאין מידן.

ג. שנים שקדשו שתי אחיות, זה אינו יודע איזו קדש, וזה אינו יודע איזו קדש, ומתו שניהן לזה אח, ולזה אח זה חולץ לשתיהן, וזה חולץ לשתיהן. לזה אח אחד, ולזה שנים היחיד, חולץ לשתיהן בתחלה; והשנים, אחד חולץ ראשון, והשני מיבם. ואם קדמו וכנסו אין מוציאין מידן, ואפלו היו כוהנים: שהחליצה שחלץ היחיד, מספק חלץ; והחלוצה אסורה לכוהן מדברי סופרים, ובספק חלוצה לא גזרו.

ד. היו לזה שני אחין, ולזה שני אחיו שלזה חולץ לאחת, ואחיו שלזה חולץ לאחת; ואחר כך האח השני שלזה מיבם חלוצתו שלזה, והאח השני שלזה מיבם חלוצתו שלזה. קדמו שני אחין, וחלצו לשתיהן לא ייבמו שני האחין האחרים; אלא אחד חולץ בתחלה, ואחד מיבם לשניה. ואם קדמו וכנסו, אין מוציאין מידן.

ה. האשה שהיו לה בנים, והיו לכלתה בנים, ונתעברה האשה ונתעברה פלטה, וילדו שתיהן במחבואה אחת, ונתערבו שני הילדים והגדילו התערבות, ונשאו נשים ומתו פיצד הן נטרות: בני הפלה חולצין לשתיהן תחלה, ולא מיבמין שכל אחת משתיהן ספק שהיא אשת אחיו ותהיה מתרת לו, ספק שהיא אשת אחי אביו והיא ערוה עליו. אבל בני הזקנה, או חולצין או מיבמין: שאם היא זו אשת אחיו, הרי יבמה; ואם היא אשת בן אחיו, מתרת היא לו שכבר נחלצה.

ו. מתו הבנים הידועים שלזקנה ושלכלתה, והרי בני התערבת קימין בני התערבת לנשי בני הזקנה, חולצין ולא מיבמין: שהיא ספק אשת אחי אביו, שהיא ערוה עליו. ולנשי בני הפלה: אחד חולץ בתחלה. ואחד מיבם על כל פנים אם בן הפלה הוא זה שחלץ תחלה, הרי חלץ אשת אחיו, והשני מן התערבת הוא בן הזקנה, ומתו לו לשא אשת בן אחיו אחר שנחלצה מיבמה; ואם זה שחלץ תחלה הוא בן הזקנה, הרי חלץ לאשת בן אחיו ולא עשה כלום, והשני מן התערבת הוא בן הפלה, והרי יבם אשת אחיו.

ז. מי שלא שהת אחר בעלה שלושה חדשים, ונשאת וילדה, ואין ידוע אם בן תשעה לראשון אם בן שבעה לאחרון, והיו לה בנים מן הראשון ומן השני אם מת זה הבן הספק בני הראשון ובני האחרון חולצין לאשתו, ולא מיבמין: שכל אחד מהן שיבוא ליבם, שמא אינו אחיו מאביו; והרי הוא אחיו מאמו בודאי, ואשת אחיו מאמו אסורה על האדם לעולם משום ערוה. וכן זה הבן הספק חולץ לנשותיהן, ולא מיבם.

ח. הִיָּה בֶן לְרֹאשׁוֹן וּבֶן לְשֵׁנִי, שְׁלֹא מֵאִשָּׁה זֹו שֶׁנִּשְׁאֵת בְּתוֹךְ זְמַן, וּמֵת אֶחָד מֵהֶן הָרִי זֶה הַבֶּן הַסֶּפֶק, חוֹלֵץ לְאִשְׁתּוֹ זֶה שְׁמֵת אוֹ מִיָּבֵם: שָׁאֵם אָחִיו מֵאָבִיו הוּא, הָרִי יָבֵם אֶת אִשְׁתּוֹ; וְאִם אֵינוֹ אָחִיו מֵאָבִיו הָרִי אֵין בִּינִיהֶן אַחֻוּהַ כָּלָל, לְפִיכָךְ מִתָּר לוֹ לִשְׂאֵא אֶת אִשְׁתּוֹ.

ט. מֵת הַבֶּן הַסֶּפֶק: אֶחָד מִשְׁנֵי הַבָּנִים הַנּוֹדְאִיִּין, חוֹלֵץ לְאִשְׁתּוֹ תַּחֲלָה; וְהַשְּׁנִי מִיָּבֵם עַל כָּל פָּנִים אִם אָחִיו הוּא, הָרִי יָבֵם אֶת אִשְׁתּוֹ, וְאִם אֵינוֹ אָחִיו וּבֶן הָאָב הָאֲחֵר הוּא, הָרִי נִחְלָצָה מֵאָחִי בַּעֲלָהּ.

י. מִי שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ לַמְּדִינָה אַחֲרֵת וְשָׁמַעָה שְׁמֵת וְנִשְׁאֵת, וְאַחֲרֵי כֵךְ בָּא הַבַּעַל הָרֹאשׁוֹן, וּמֵתוּ שְׁנֵיהֶן, לָזֶה אַחִין וּלְזֶה אַחִין אָחִיו שְׁלֹזָה וְאָחִיו שְׁלֹזָה, חוֹלְצִין וְלֹא מִיָּבֵמִין.

יא. חֲמֵשׁ נָשִׁים שֶׁהָיָה לְכָל אַחַת מֵהֶן בֶּן יָדוּעַ, וְנִתְעַבְּרוּ חֲמִשָּׁתָן וַיֵּלְדוּ כָּאֶחַת בְּמַחְבּוּאָה אַחַת, וְנִתְעַרְבוּ הַיּוֹלְדוֹת וְהַגְדִּילוּ הַתַּעֲרֻבֶת, וְנִשְׁאָו נָשִׁים וּמֵתוּ הַחֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים, וְנִפְלוּ חֲמֵשׁ הַנָּשִׁים לִפְנֵי הַחֲמִשָּׁה הַבָּנִים הַנּוֹדְאִיִּין, שְׁאִין אֶחָד מֵהֶן יוֹדֵעַ אִיזֹו הִיא אִשְׁתּוֹ אָחִיו כִּיִּצַּד תִּקְנָתָן: אַרְבָּעָה מֵהֶן, חוֹלְצִין לְאַחַת תַּחֲלָה; וְהַחֲמִישִׁי, יִשָּׂא זֹו שֶׁנִּחְלָצָה אַרְבַּע חֲלִיצוֹת עַל כָּל פָּנִים.

יב. כִּיִּצַּד: אִם אִשְׁתּוֹ אָחִיו הִיא, הָרִי יָבֵם אוֹתָהּ; וְאִם אֵינָהּ אִשְׁתּוֹ אָחִיו הָרִי הִיא אִשְׁתּוֹ אֶחָד מֵהָאַרְבָּעָה, וְהָרִי חֲלָצוֹ לָהּ אַרְבַּעַתָּן תַּחֲלָה. וְכֵן הַשְּׁנִיָּה חוֹלְצִין לָהּ אַרְבָּעָה, וְהָאֶחָד מִן הָאַרְבָּעָה זֶה שֶׁנִּשְׂאָה הָרֹאשׁוֹנָה; וְהַחֲמִישִׁי, יִשָּׂאנָה. עַד שֶׁנִּמְצְאוּ הַבָּנִים הַחֲמִשָּׁה נִשְׂאוּ הַחֲמֵשׁ נָשִׁים, אַחֲרֵי שֶׁנִּחְלָצָה כָּל אַחַת מֵהֶן אַרְבַּע חֲלִיצוֹת.

יג. וְלַעֲוֹלָם הַזֶּהָר בְּכָל הַסִּפְקוֹת בְּעִיקָרִים אֵלּוֹ: שְׁכָל מִי שֶׁנִּסְתַּפֵּק לָךְ שְׁמָא בֵּת חֲלִיצָה הִיא לְאִישׁ זֶה, אוֹ אֵינָה צְרִיכָה לְחֲלִיצָה מִמֶּנּוּ אֵינָה נִתְּרֵת לְהַנָּשָׂא לָזֶר, עַד שֶׁיִּחְלֹץ לָהּ אוֹתוֹ הָאִישׁ; וְכָל מִי שֶׁיִּסְתַּפֵּק לָךְ שְׁמָא בִּיאָתָהּ אֲסוּרָה עַל אִישׁ זֶה, בֵּין מְדַבְּרֵי תוֹרָה בֵּין מְדַבְּרֵי סוּפְרִים אֵינָה מְתִיבָמֶת לוֹ. וְכָל שֶׁנִּחְלָצָה חֲלִיצָה מַעֲלָה, אוֹ נִבְעָלָה בַּעֲלָהּ כְּשֶׁרָה הַתָּרָה צְרָתָה לָזֶר.

יד. וְעַל דֶּרֶךְ זֹו תִּבִּין וְתוֹרָה, בְּכָל הַסִּפְקוֹת שִׁיאֲרַעוּ לַעֲנִין יָבוּם וְחֲלִיצָה שֶׁהָרִי בְּאָרְנוֹ כָּל הָעִיקָרִין שֶׁעָלִיהֶן תִּסְמֹךְ וְתִדַּע מִי הוּא שְׁחוֹלֵץ, וּמִי הוּא שְׁמִיָּבֵם, וּמִי הִיא הַפְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיָּבוּם, וּמִי הִיא הָרֹאשׁוֹנָה לַיָּבוּם.